

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a felperesnek az alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Fejér Megyei Bíróságnál 25.P.22.468/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.731/2010/5. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről 15. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A bíróság kötelezi a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 10.000 (Tízezer) forint felülvizsgálati illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében a Pp. 2. §-ának (2) és (3) bekezdése alapján 100.000 forint kártérítés megfizetésére kérte az alperes kötelezését, arra hivatkozással, hogy a Bíróság előtt folyamatban volt fizetési meghagyásos eljárás során a bíróság nem tartotta be az ügyintézési határidőket; a fizetési meghagyást késedelmesen bocsátotta ki és jogerősítő záradékkal is késedelmesen látta el.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú ítélet kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 50.000 forintot, az államnak 3.500 forint eljárási illetéket, és megállapította, hogy az eljárás során felmerült perköltségeiket a felek maguk viselik. Megállapította, hogy nincs lehetőség arra, hogy az alapügy jogerős ítéletét, vagy ítélet hatályú egyéb határozatát felülvizsgálja, így nem állapíthatja meg azt sem, hogy a fizetési meghagyás kibocsátása szükségtelen volt. A Pp. 2. §-ának (2) és (3) bekezdésére alapított kárigény esetében csak az alapeljárás lefolytatásának ésszerű időn belül történő befejezése vizsgálható. Megállapította, hogy az alperest három hónapos késedelem terheli a hiánypótlás kiadása során, amely nem hozható összefüggésbe sem az ügy természetével, jellegével, sem a felperes magatartásával. A fizetési meghagyást is csak mintegy öt és fél hónap késedellel jogerősítette. Összesen nyolc és fél hónap inaktív időszak volt az eljárásban, ezért megállapította, hogy a felperes méltányos elégtételt biztosító kártérítésre tarthat igény, és mérlegelve az egyedi körülményeket - azt, hogy a fizetési meghagyásos eljárás a követelések egyszerűbb

és gyorsabb érvényesítését szolgálja, az alperes jelentős késedelme miatt ellehetetlenült, a felperes által érvényesített követelés pedig csekély összegű volt - „a felperest ért jogsérelemmel 50.000 forint összegű kártérítést látott méltányos elégtételt biztosító mértékűnek”.

A felperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását, további 50.000 forint és a „fizetési meghagyásban szereplő kamat és költség” megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

A másodfokú bíróság ítéletében az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezését helybenhagyta és a felperes másodfokú eljárásában felemelt keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 7.000 forint fellebbezési illetéket. Indokolása szerint nem érintette az elsőfokú ítéletnek az alperest 50.000 forintban marasztaló rendelkezését, mert az fellebbezés hiányában elsőfokon jogerőre emelkedett. Egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével, a jogi indokait azonban nem osztotta; megállapította, hogy a felperesnek nem volt polgári bírósági útra tartozó jogvitája. Az alapeljárásban a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet el kellett volna utasítani, mert az abban érvényesített illeték megfizetésére irányuló igény helyesen illeték visszatérítési igénynek minősül, amelynek elbírálása adóhatósági eljárás keretében történik. A felperesnek a polgári bírósági útra nem tartozó követelésére a fizetési meghagyást kibocsátották, így nem keletkezhett hátránya. A Pp. 2. §-ának (3) bekezdése alapján követelhető méltányos elégtételt biztosító kártérítésnek feltétele, hogy a félnek polgári bírósági útra tartozó jogvitája legyen, ha pedig ilyen nem volt, nem lehet azt mondani, hogy sérültek a jogai. Arra az esetre, ha a Pp. 2. § (1) bekezdésében foglaltak teljesítését a bíróság elmulasztja, a Pp. 2. §-ának (3) bekezdése a fél alapvető jogai sérelmének vélelmét állítja fel. Ez a vélelem azonban a jelen esetben megdőlt, a felperesnek sérelme nincs, hiszen már jogvitája sem volt. Sérelem hiányában méltányos elégtételt biztosító kártérítés sem járhat. „Ehhez képest a felperes felemelt keresetének sincs jogalapja. A fizetési meghagyás kibocsátásával érvényesített követelés a Pp. 2. §-ának (3) bekezdése alapján már csak azért sem érvényesíthető, mert vagyoni jellegű”.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében „a másodfokú ítélet megváltoztatását és a fellebbezésében jelzett további igénye megítéltetését kérte”. Hivatkozott arra, hogy késedelmes ügyintézés történt a bírósági eljárásban, a keresetében érvényesített követelés fele részét megítélte az elsőfokú bíróság, ezért a még követelt összeg sem lehet jogtalan, valamint „a meg nem ítélt részhez tartozó járulékok” sem. Értelmezhetetlennek tartotta a jogerős ítélet indokolását az illeték törvénnyel kapcsolatban, mert a bírósági eljárással kapcsolatos késedelmes ügyintézésre

hivatkozott a Pp. 2. §-a alapján és nem illeték fizetési eljárásra.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem nyújtott be.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes a keresetét a Pp. 2. §-ának (2) és (3) bekezdésére alapította, ebből következően a Pp. 2. §-ának (1) bekezdésében foglaltak, azaz a per tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jog érvényesülését kellett vizsgálni.

A perben nem volt vitás az a tény, hogy nyolc és fél hónapos késedelem állapítható meg a fizetési meghagyásos eljárás során, annak folytán, hogy ilyen időtartamban a bíróság az eljárás folytatását szolgáló intézkedést egyáltalán nem tett. Ezért a felperes keresetének elbírálásánál ebből kellett kiindulni és ehhez képest kellett megítélni a felperes igényét. A Pp. 2. §-ának (3) bekezdése értelmében az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségek elmulasztása esetén a fél - az alapvető jogait ért sérelemre hivatkozással - méltányos elégtételt biztosító kártérítésre tarthat igényt, feltéve, hogy a sérelem a jogorvoslati eljárásban nem orvosolható.

Az elsőfokú bíróság állapította meg helyesen, hogy az adott esetben sérült a felperesnek a tisztességes eljáráshoz, illetőleg a per, jelen esetben a fizetési meghagyásos eljárás ésszerű időn belül történő befejezéséhez való joga. Mégpedig azért sérült ez az alapjog, mert köztudomásúnak vehető, hogy az eljárás elhúzódása önmagában jelenti a jogszolgáltatáshoz fűződő bizalom meggyengülését.

Ugyanakkor nem annak van jelentősége, ahogy a másodfokú bíróság tévesen megállapította, hogy az igény érvényesítése nem tartozott bírósági útra, hanem annak a ténynek, hogy a bírósági utat ténylegesen már fizetési meghagyásos eljárás formájában igénybe vette a felperes. Ezért a Pp. 2. §-ra alapított perben a polgári bírósági úton való igényérvényesítés hiánya nem vehető figyelembe, arra is figyelemmel, hogy ez a polgári nemperes eljárás jogerősen be is fejeződött.

Ezért téves az a másodfokú bírósági álláspont, hogy felperes esetében azért nem sérülhetett eleve a Pp. 2. §-ban írt követelmény, mert a felperesnek nem volt polgári bírósági útra tartozó jogvitája azzal, hogy a méltányos elégtételt biztosító kártérítésnek ez az előfeltétele.

Ebben a perben már csak abból lehetett kiindulni, hogy volt ténylegesen lefolytatott fizetési meghagyásos eljárás és ehhez képest kellett megítélni a felperes igényét.

Az elsőfokú bíróság a felperes által állított jogsértéseket vizsgálta és a bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a per (eljárás) ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jog és a tisztességes eljárás lefolytatásához való jog sérült, ezért a felperes igénye alapos. Miután a méltányos elégtételt biztosító kártérítés feltételei fennálltak, az összegszerűségben kellett állást foglalni, amelyben az elsőfokú bíróság helyesen döntött. Figyelembe vette az ügy sajátos, egyedi körülményeit, a fizetési meghagyásos eljárás egyszerűsítő és gyorsító igényérvényesítési jelleget, de figyelemmel volt a felperes által érvényesített követelés csekély összegére is. Helyesen értékelte azt is, hogy a fizetési meghagyás kibocsátását kérelmező fél a magatartásával nem járult hozzá az eljárás elhúzódásához. A jogerős ítélet érdemben helyesen hagyta helyben az elsőfokú bíróság ítéletét azzal, hogy a felemelt kereset elutasításának indokai a már kifejtettek szerint tévesek, ám az érdemben azért nem alapos, mert a kártérítés összegét is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, miközben a járadékokkal kapcsolatos indokolás helytálló a másodfokú ítéletben.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül hozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2011. április 20.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági tisztviselő

HM